AZIZAH ZAINUDDIN

lwn.

KRISHNASAMY MUNISAMY & SATU LAGI

MAHKAMAH TINGGI MALAYA, SHAH ALAM
ABU SAMAH NORDIN H
[RAYUAN NO: MT2-12-4-98]
22 FEBUARI 2003

GANTI RUGI: *Kecederaan peribadi - Tuntutan kehilangan tanggungan - Sama ada isteri yang baru berkahwin layak di bawah s. 7(2) Akta Undang-undang Sivil 1956 untuk menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan di bawah s. 7(3) - Sama ada bantuan kewangan yang diterima oleh isteri daripada suaminya sebelum berkahwin boleh diambil kira*

GANTI RUGI: *Kecederaan peribadi - Tuntutan kehilangan tanggungan - Sama ada seseorang tanggungan itu hilang kelayakannya semata-mata kerana tidak dapat membuktikan bahawa ia menerima bantuan kewangan sebelum kematian simati*

GANTI RUGI: *Kecederaan peribadi - Tuntutan kehilangan tanggungan - Penetapan multiplier dan multiplicand - Pembahagian multiplier kepada kehilangan sebelum perbicaraan dan selepas perbicaraan*

Perayu telah berkahwin dengan suaminya Kamaruddin Abas pada 7 Febuari 1994 lebihkurang jam 12 tengahari. Beberapa jam kemudian suaminya telah meninggal dunia di dalam satu kemalangan jalanraya di antara kereta yang dipandu oleh suaminya dan sebuah lori yang dipandu oleh responden pertama. Kemalangan itu berlaku pada 8 Febuari 1994 lebih kurang jam 7 pagi. Perayu membawa tindakan ini terhadap responden-responden di bawah s. 7 Akta Undang-undang Sivil 1956 ('Akta tersebut') bagi menuntut gantirugi am kerana kehilangan tanggungan, gantirugi khas dan gantirugi kerana kedukacitaan.

Hakim Mahkamah Sesyen telah mendapati responden 100% bertanggungan dan membenarkan gantirugi kerana kedukacitaan sebanyak RM10,000 berserta dengan faedah dan kos tetapi menolak tuntutan perayu terhadap gantirugi am bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa perayu gagal membuktikan bahawa ia telah mengalami kehilangan tanggungan kewangan sebagai seorang isteri. Ini kerana tidak ada keterangan bahawa perayu ada menerima apa-apa sumbangan daripada suaminya selepas mereka berkahwin. Perayu merayu terhadap keputusan hakim Mahkamah Sesyen yang menolak tuntutan gantirugi bagi kehilangan tanggungan sahaja.

Perayu dalam keterangannya menyatakan seperti berikut: "Saya masih seorang balu. Sekarang saya sukar untuk tanggung diri sendiri kerana dulu ada bantuan dari suami." Bantuan yang dimaksudkan ialah bantuan kewangan semasa perayu bertunang dengan simati, sebelum mereka berkahwin. Perayu juga ada menyatakan: "Saya tak setuju suami tak menanggung saya kerana memang dia berikan duit kepada saya."

Diputuskan (membenarkan rayuan dengan kos):

[1] Fakta bahawa perayu sudah menerima-bantuan kewangan sejak bertunang lagi adalah satu petunjuk bahawa perayu boleh menaruh harapan yang munasabah bahawa ia akan terus menerima bantuan kewangan selepas berkahwin, sekiranya suaminya tidak meninggal dunia. (ms 921 e)

[2] Perayu, sebagai isteri si mati, adalah seorang yang layak di bawah s. 7(2) Akta tersebut untuk menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan di bawah s. 7(3). Ia tidak hilang kelayakannya semata-mata kerana ia tidak dapat mengemukakan bukti bahawa ia telah menerima bantuan kewangan sebelum suaminya meninggal dunia. Persoalannya ialah samada perayu telah mengalami kehilangan tanggungan selepas dan akibat kematian suaminya dan bukan sebelum kematian suaminya. (ms 921 f)

[3] Tidak ada pra-syarat di dalam s. 7 Akta tersebut yang menyatakan bahawa seseorang tanggungan yang layak menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan hendaklah membuktikan bahawa ia telah menerima bantuan kewangan daripada simati, sebelum kematiannya. Amaun yang diterima oleh perayu, jika ada, selepas menjadi orang tanggungan sebelum kematian suaminya, hanyalah relevan bagi tujuan taksiran gantirugi sahaja. Walaubagaimanapun, seseorang tanggungan itu tidak berhak secara automatik untuk mendapat gantirugi bagi kehilangan tanggungan berikutan kematian si mati, semata-mata kerana wujudnya hubungan kekeluargaan di antara suami dengan isteri, atau ibubapa dengan anak. la bergantung kepada fakta sesuatu kes dan samada terdapat keterangan bahawa orang tanggungan telah mengalami kehilangan tanggungan akibat daripada kematian si mati. (ms 921 h & 922 a)

[4] Simati berumur 26 tahun pada tarikh kemalangan. Oleh itu multiplier adalah 16 tahun. Memandangkan perayu masih muda (21 tahun) dan mempunyai harapan untuk berkahwin semula, pengurangan satu pertiga (1/3), iaitu lebih kurang (5) tahun telah dibuat daripada multiplier 16. Jadi setelah ditolak 1/3 daripada 16, multiplier ialah lebih kurang 11 tahun. Daripada 11 tahun itu, kehilangan sebelum perbicaraan (pre-trial loss) ialah 4 tahun dan selepas

perbicaraan (post trial loss) ialah 7 tahun. Atas asas multiplier 11 tahun dan gaji bersih RM100 sebulan kehilangan tanggungan kewangan ialah: RM100 x 12 bulan x 11 = RM 13,200. (ms 923 e-f & 924 e)

Kes-kes yang dirujuk:

Chan Chin Ming & Anor v. Lim Yoke Eng [1994] 3 MLJ 233 ***(dirujuk)***

Muhamad Hashim v. Teow Teik Chai & Anor [1996] 1 CLJ 615 HC ***(dirujuk)***

Syarikat Kenderaan Melayu Kelantan Bhd v. Transport Workers Union [1995] 2 CLJ 748 CA ***(dirujuk)***

Sykes v. North Eastern Ry Co 32 LT 199 ***(dirujuk)***

Yap Ami & Anor v. Tan Hui Pang [1982] CLJ 410; [1982] CLJ (Rep) 367 FC ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:

Civil Law Act 1956, s. 7(2), (3)

Sumber-sumber yang dirujuk:

Dr Muhammad Taqi-ud-Din Al-Hilali & Dr Muhammad Muhsin Khan, *The Noble Quran*, ms 110

Bagi pihak perayu/plaintif - SS Muker; T/n Lovelace & Hastings

Bagi pihak responden/defendan - J Geetha; T/n Matthew Thomas & Co

Dilaporkan oleh Amutha Suppayah

PENGHAKIMAN

Abu Samah Nordin H:

Ini adalah satu kes yang amat malang. Perayu telah berkahwin dengan suaminya Kamaruddin bin Abas pada 7 Febuari 1994 jam lebihkurang 12 tengahari. Beberapa jam kemudian suaminya telah meninggal dunia di dalam satu kemalangan jalanraya di antara kereta No. BCQ 73 yang dipandu oleh suaminya dengan sebuah lori, No. BAN 3583 yang dipandu oleh responden pertama. Kemalangan ini berlaku di Parit 9, Pasir Panjang, Sekinchan Selangor pada 8 Febuari 1994 jam lebih kurang 7 pagi. Suami perayu meninggal di tempat kejadian.

Perayu membawa tindakan ini terhadap responden-responden di bawah s. 7 Akta Undang-undang Sivil 1956 bagi menuntut gantirugi am kerana kehilangan tanggungan, gantirugi khas dan gantirugi kerana kedukacitaan.

Hakim Mahkamah Sesyen telah mendapati responden 100% bertanggungan dan membenarkan gantirugi kerana kedukacitaan sebanyak RM10,000 berserta dengan faedah dan kos tetapi menolak tuntutan perayu terhadap gantirugi am bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa perayu gagal membuktikan

bahawa ia telah mengalami kehilangan tanggungan kewangan sebagai isteri. Ini kerana tidak ada keterangan bahawa perayu ada menerima apa-apa sumbangan daripada suaminya selepas mereka berkahwin. Beliau bergantung kepada kes *Muhamad bin Hashim v. Teow Teik Chai & Anor* [1996] 1 CLJ 615 yang merujuk kepada kes *Chan Chin Ming & Anor v. Lim Yoke Eng* [1994] 3 MLJ 233. Rayuan ini adalah terhadap keputusan Hakim Mahkamah Sesyen yang menolak tuntutan gantirugi bagi kehilangan tanggungan sahaja.

Di dalam kes *Mohamad bin Hashim v. Teow Teik Chai & Anor*, perayu menuntut gantirugi kerana kehilangan tanggungan daripada anak laki-lakinya yang meninggal dunia di dalam satu kemalangan jalanraya. Hakim Mahkamah Sesyen mendapati responden 100% bertanggungan tetapi menolak tuntutan perayu terhadap gantirugi bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa perayu tidak bergantung kepada pendapatan simati.

Ia merujuk kepada penghakiman Yang Arif Pesuruhjaya Kehakiman (pada masa itu) yang menyatakan seperti berikut:

> To succeed on his claim for the loss of support, it was incumbent upon the appellant to prove financial loss he sustains as a dependent and not in any other way.

Perayu telah membuat rayuan. Yang Arif Pesuruhjaya Kehakiman (pada masa itu) telah membenarkan rayuan perayu untuk gantirugi bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa penemuan fakta oleh Hakim Mahkamah Sesyen adalah tidak disokong oleh keterangan.

Saya berpendapat Hakim Mahkamah Sesyen telah bergantung semata-mata kepada bahagian penghakiman di atas tanpa mengambilkira apa yang dinyatakan oleh Y.A. Pesuruhjaya Kehakiman pada ms 14 di mana beliau menjelaskan:

> The test is the direct benefit to the claimant, not vicarious, but the claimant need not prove he was dependent (contrary to proof that he was a qualified person) on the financial support. Nevertheless, the proof of indigent circumstances, and therefore a greater likelihood of dependence on the deceased, will give much truth to a claim of the support that was lost.

Di dalam kes *Chan Chin Ming & Anor v. Lim Yok Eng* [1994] 3 MLJ 233, plaintif menuntut gantirugi kerana kehilangan tanggungan akibat daripada kematian anak laki-lakinya yang masih bujang, di dalam satu kemalangan jalanraya. Salah satu isu yang perlu diputuskan oleh Mahkamah Agong (pada masa itu) ialah:

> Whether the sum of RM750 should be reduced by about half because the plaintiff spent only half of this sum on herself and the other half was spent on three other school going children of hers.

Mahkamah Agong telah memutuskan bahawa di bawah s. 7 Akta Undang-Undang Sivil 1956 (Akta tersebut), orang-orang yang berhak menuntut kehilangan tanggungan dari simati ialah isteri, suami, ibubapa dan anak sahaja, tidak termasuk adik beradik simati. Oleh kerana plaintif hanya membelanjakan separuh sahaja daripada wang RM750 bagi dirinya dan separuh lagi adalah untuk perbelanjaan tiga orang anak-anak lain yang masih bersekolah (iaitu adik beradik simati) maka gantirugi kerana kehilangan tanggungan hendaklah dikurangkan daripada RM750 kepada RM375 sahaja.

Saya telah membaca kes *Chan Chin Ming & Anor* dengan teliti dan mendapati bahawa Mahkamah Agong di dalam kes tersebut tidak ada memutuskan bahawa orang-orang yang berhak atau layak membawa tindakan di bawah s. 7(2) Akta tersebut untuk menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan mestilah membuktikan bahawa ia telah menerima bantuan kewangan daripada simati sebelum kematiannya. Isu, samada plaintif di bawah s. 7 Akta tersebut boleh menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan kewangan jika ia tidak ada menerima bantuan kewangan daripada simati sebelum kematiannya, tidak pernah dihujahkan atau diputuskan di dalam kes tersebut.

Peguam perayu berhujah bahawa perayu adalah seorang tanggungan simati di bawah s. 7(2) Akta tersebut. Perkataan yang digunakan di dalam s. 7(3) ialah "loss of support suffered." Jadi perayu telah mengalami kehilangan tanggungan akibat dari kematian suaminya. Tidak ada sebarang keterangan yang menunjukkan bahawa jika simati hidup, ia tidak akan menanggung isterinya. Peguam perayu seterusnya berhujah bahawa sebagai satu perundangan sosial, Akta Undang-Undang Sivil 1956 hendaklah diberikan tafsiran yang liberal seperti yang dibuat di dalam kes *Syarikat Kenderaan Melayu Kelantan Bhd v. Transport Workers Union* [1995] 2 CLJ 748.

Peguam responden bersetuju bahawa perayu adalah orang tanggungan simati dan di sisi undang-undang, simati mempunyai obligasi menanggung perayu tetapi berhujah bahawa perayu tidak boleh dikatakan telah mengalami kerugian tanggungan kewangan hanya semata-mata terdapat hubungan perkahwinan tanpa mengemukakan keterangan bahawa perayu telah sebenarnya menerima bantuan kewangan sebelum kematian suaminya. Ia merujuk kepada kes *Yap Ami & Anor v. Tan Hui Pang* [1982] CLJ 410; [1982] CLJ (Rep) 367. Lee Han Hoe CJ menyatakan:

> The mere existence of the relationship of husband and wife or parent and child is not enough to show pecuniary loss and does not even raise a presumption of such loss.

Fakta di dalam kes tersebut adalah seperti berikut.

Plaintif, iaitu isteri simati dan wakil estet simati telah menuntut gantirugi bagi orang-orang tanggungan simati di bawah s. 7 dan bagi pihak estet simati di bawah s. 8 Ordinan Undang-Undang Sivil 1956. Simati sebelum kematiannya adalah seorang rakan kongsi di dalam satu syarikat di mana ia menerima RM1,450 sebulan, dan selepas kematiannya, amaun tersebut telah dibayar dan dinikmati orang-orang tanggungannya. Mahkamah Tinggi telah menolak tuntutan gantirugi bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa plaintif tidak mengalami kehilangan tanggungan kerana bahagian simati di dalam syarikat tersebut telah dibayar kepada orang-orang tanggungannya selepas kematiannya. Rayuan plaintif telah ditolak oleh Mahkamah Persekutuan.

Pada pandangan saya apa yang dinyatakan oleh YAA Lee Hun Hoe CJ di atas hendaklah dilihat dalam konteks fakta kes tersebut. Apa yang dimaksudkan oleh YAA Lee Hun Hoe CJ ialah bahawa kewujudan hubungan sebagai suami dan isteri atau sebagai ibubapa dan anak semata-mata adalah tidak mencukupi untuk menunjukkan terdapatnya kehilangan kewangan dan tidak boleh menimbulkan 'presumption' bahawa terdapat kehilangan kewangan. Ia bergantung kepada fakta-fakta sesuatu kes. Di dalam kes *Yap Ami & Anor* isunya bukan kerana plaintif tidak boleh menuntut gantirugi kerana kehilangan tanggungan. Isunya ialah samada plaintif telah mengalami kerugian kewangan kerana kehilangan tanggungan (loss of support) akibat daripada kematian simati. Daripada fakta kes tersebut mahkamah mendapati bahawa plaintif tidak mengalami kerugian kewangan kerana kehilangan tanggungan.

Mahkamah Persekutuan di dalam kes di atas tidak pernah memutuskan bahawa plaintif mestilah membuktikan bahawa ia telah menerima bantuan kewangan dari simati sebelum kematiannya. Ini dapat dilihat daripada apa yang dinyatakan oleh YAA Lee Hun Hoe CJ:

> The measure of damages is the pecuniary loss suffered by the defendants as a result of the death. The pecuniary loss is the actual benefit of which the dependants have in fact been deprived, whether the benefit was as a result of legal obligation or of what may reasonably have been **expected to take place in the future.** (emphasis added).

Begitu juga di dalam kes *Sykes v. North Eastern Ry Co* 32 LT 199; 36 Digest (Repl) 212, 1117. Di dalam kes tersebut plaintif telah menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan akibat daripada kematian anaknya. Mahkamah telah menolak tuntutan tersebut atas alasan bahawa plaintif gagal menunjukkan keterangan bahawa ia memperolehi faedah kewangan daripada hubungannya di antara bapa dan anak. Ini kerana plaintif sendiri telah mengambil anaknya (simati) sebagai pekerjanya dan telah membayar gaji kepada anaknya. Plaintif tidak bergantung kepada bantuan kewangan daripada anaknya semasa anaknya

masih hidup. Sebaliknya ia membayar gaji kepada anak yang bekerja dengannya.

Di dalam kes rayuan di hadapan saya, perayu ada memberitahu mahkamah seperti berikut, "Saya masih seorang balu. Sekarang saya sukar untuk tanggung diri sendiri kerana dulu ada bantuan dari suami." Bantuan yang dimaksudkan ialah bantuan kewangan semasa perayu bertunang dengan simati, sebelum mereka berkahwin.

Hakim Mahkamah Sesyen, telah menolak tuntutan gantirugi bagi kehilangan tanggungan atas alasan bahawa tidak ada keterangan bahawa perayu ada menerima apa-apa sumbangan dari suaminya semasa perayu menjadi isteri. Mengikutnya, perayu, semasa pemeriksaan balas, mengaku bahawa ia belum sempat menjadi orang tanggungan kerana suaminya telah meninggal dunia.

Setelah membaca rekod rayuan, saya mendapati kesimpulan yang dibuat oleh Hakim Mahkamah Sesyen adalah bertentangan dengan keterangan perayu. Perayu, di dalam pemeriksaan semula ada menyatakan seperti berikut:

> Saya tak setuju suami tak menanggung saya kerana memang dia berikan duit kepada saya.

Pada ms 15, rekod rayuan perayu telah ditanya seperti berikut:

> Q: Cadangkan awak bukan orang tanggungan sebab awak kahwin satu hari saja?
>
> A: Tak setuju.

Peguam responden sendiri bersetuju bahawa perayu adalah orang tanggungan simati.

Di dalam kes ini terdapat keterangan dokumentari yang menunjukkan perayu ada menerima bantuan kewangan semasa perkahwinan, yang mana pihak-pihak telah terlepas pandang. Di dalam sijil perkahwinan perayu ada dinyatakan seperti berikut:

> Mas kahwin: RM150
>
> Belanja hantaran: RM1,000
>
> Pemberian lain (jika ada): Cincin sebentuk.

Prof. Ahmad Ibrahim, di dalam bukunya, *Family Law in Malaysia* (3rd edn), ms 208 telah menjelaskan makna "maskahwin" dengan merujuk kepada definasi "maskahwin" di dalam Undang-Undang Islam Wilayah Persekutuan, seperti berikut:

Maskahwin is the obligatory marriage payment due under the Hukum Syarak, by the husband to the wife at the time the marriage is solemnized, whether in the form of money actually paid or acknowledged as debt with or without security or in the form of something that, according to Hukum Syarak is capable of being valued in terms of money.

Di dalam nota kaki pada muka surat yang sama, Prof. Ahmad Ibrahim menyatakan bahawa definasi yang sama terdapat di dalam Enakmen keluarga Islam negeri-negeri lain, kecuali Undang-Undang Keluarga Islam Negeri Kedah yang menggunakan perkataan "dowry" bagi maskahwin.

Maskahwin ini ialah perkataan dalam bahasa Melayu bagi perkataan "Mahr atau dower". Dr. Muhammad Taqi-ud-Din Al-Hilali (bekas Profesor Universiti Islam Madinah, Saudi Arabia) dan Dr. Muhammad Muhsin Khan, di dalam buku "The Noble Quran", pada ms 110, menyatakan Mahr adalah "Bridal money given by the husband to his wife at the time of marriage." Perkataan "Belanja hantaran" di dalam sijil perkahwinan tersebut tidak memerlukan penjelasan. Ia adalah wang yang diberikan kepada perayu sebagai perbelanjaannya. PW3 (ayah simati) di dalam keterangannya mengesahkan bahawa duit hantaran dan maskahwin dibayar oleh si mati.

Peguam perayu bersetuju bahawa perayu tidak boleh menuntut kehilangan tanggungan kewangan sebelum perkahwinannya tetapi fakta bahawa perayu sudah menerima bantuan kewangan sejak bertunang lagi adalah satu petunjuk bahawa perayu boleh menaruh harapan yang munasabah bahawa ia akan terus menerima bantuan kewangan selepas berkahwin, jika sekiranya suaminya tidak meninggal dunia.

Saya berpendapat bahawa perayu, sebagai isteri si mati, adalah seorang yang layak di bawah s. 7(2) Akta tersebut untuk menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan di bawah s. 7(3) Akta yang sama. Ia tidak hilang kelayakannya semata-mata kerana ia tidak dapat mengemukakan bukti bahawa ia telah menerima bantuan kewangan sebelum suaminya meninggal dunia. Persoalannya ialah samada perayu telah mengalami kehilangan tanggungan selepas dan akibat kematian suaminya dan bukan sebelum kematian suaminya.

Saya berpendapat bahawa tidak ada pra-syarat di dalam s. 7 Akta tersebut yang menyatakan bahawa seseorang orang tanggungan yang layak menuntut gantirugi bagi kehilangan tanggungan hendaklah membuktikan bahawa ia telah menerima bantuan kewangan daripada simati, sebelum kematiannya. Amaun yang diterima oleh perayu, jika ada, selepas menjadi orang tanggungan sebelum kematian suaminya, hanyalah relevan bagi tujuan taksiran gantirugi sahaja. Bagaimanapun seseorang orang tanggungan itu tidak berhak secara automatik untuk mendapat gantirugi bagi kehilangan tanggungan berikutan dengan kematian si mati, semata-mata kerana wujudnya hubungan kekeluargaan di antara suami

dengan isteri, atau ibubapa dengan anak: *Yap Ami & Anor v. Tan Hui Pang.* Ia bergantung kepada fakta sesuatu kes dan samada terdapat keterangan bahawa orang tanggungan telah mengalami kehilangan tanggungan akibat daripada kematian si mati. Di dalam rayuan ini, perayu telah memberi keterangan bahawa ia adalah orang tanggungan simati, simati memang menanggungnya dan selepas kematiannya ia sukar menanggung dirinya. Adalah jelas kepada saya bahawa perayu telah mengalami kehilangan tanggungan.

Fakta di dalam kes *Yap Ami & Anor v. Tan Hui Pang* dan *Sykes v. North Eastern Ry Co.* adalah berbeza. Di dalam kes-kes tersebut terdapat keterangan bahawa plaintif tidak mengalami kehilangan tanggungan akibat daripada kematian simati. Jika s. 7 Akta tersebut ditafsirkan sebaliknya, keterangan di dalam kes ini menunjukkan bahawa perayu ada menerima bantuan kewangan semasa perkahwinannya dengan si mati.

Berdasarkan kepada alasan di atas, rayuan perayu untuk tuntutan gantirugi bagi kehilangan tanggungan kewangan adalah dibenarkan dengan kos.

Taksiran Gantirugi

Di dalam kes ini Hakim Mahkamah Sesyen tidak ada membuat taksiran gantirugi sementara ('provisional') bagi kehilangan tanggungan yang sepatutnya dibuat olehnya. Jadi ia perlu diputuskan di dalam rayuan ini.

Mengikut majikan simati (PW1), si mati bekerja sebagai penjaga stor dengan gaji sebanyak RM650 sebulan. Pendapatan bulanannya setelah dicampur kerja lebih masa dan elaun ialah lebih kurang RM830. Bagaimanapun mengikut surat daripada majikannya dan baucer slip gaji simati yang dikemukakan sebagai exh. P2 dan exh. P3 gaji simati ialah sebanyak RM600 sebulan. Caruman bulanan kepada KWSP ialah RM60. Jadi gaji bersih bulanan ialah RM540. Ia juga membuat kerja lebih masa dan pendapatan bulanannya daripada kerja lebih masa adalah tidak tetap dan berubah-ubah. Purata pendapatan daripada kerja lebih masa ialah RM44.80 sebulan (RM224/5 bulan). Saya tidak mengambilkira bayaran kepada KWSP daripada pendapatan kerja lebih masa kerana amaun carumannya adalah kecil iaitu antara RM2-RM10 sahaja sebulan. Plaintif ada menerima bonus tahunan. Bagi tahun 1993, ia menerima bonus sebanyak RM600 dan setelah ditolak caruman kepada KWSP sebanyak RM60, purata bulanan bonus simati ialah RM45 (RM540 / 12).

Jumlah pendapatan bersih bulanan setelah dicampur dengan pendapatan kerja lebihmasa sebanyak RM44.80 sebulan dan bonus sebanyak RM45 sebulan ialah RM629.80. Perbelanjaan simati sebelum berkahwin adalah seperti berikut:

(a) RM200 bagi sewa bilik;

(b) RM200 bagi perbelanjaan 'courting'

(c) RM400 untuk perbelanjaan makan dan sewa bilik tunang.

Mengikut bapa simati (PW3), anaknya ada memberikan kepadanya lebih kurang RM400 sebulan. Jika ia tak ada duit ia beri kurang daripada RM200 sebulan. Anak-anak PW3 yang lain tidak ada memberi wang kepadanya oleh kerana mereka telah berkahwin.

Simati memberinya wang sebab ia belum berkahwin. Apabila disoal bahawa simati tidak akan menanggungnya apabila ia telah berkahwin, PW3 menjawab, "mungkin."

Jika dibandingkan pendapatan simati dengan perbelanjaan; perbelanjaan bulanan simati adalah melebihi pendapatan bulanannya. Saya tidak mengambilkira elaun pengangkutan bulanan simati sebanyak RM180 bagi mengira pendapatan bulanannya oleh kerana ini adalah perbelanjaan sebenar bagi pengangkutan simati.

Peguam perayu berhujah bahawa amaun bantuan kewangan oleh simati (jika ia masih hidup) kepada bapanya akan berkurangan atau terhenti selepas ia berkahwin: Lihat *Chan Chin Ming & Anor*. Ia mencadangkan perayu mengalami kehilangan tanggungan kewangan lebih kurang RM250 sebulan. Simati berumur 26 tahun pada tarikh kemalangan. Oleh itu multiplier ialah 16 tahun. Memandangkan perayu masih muda (21 tahun) dan mempunyai harapan untuk berkahwin semula, peguam perayu mencadangkan pengurangan satu pertiga (1/3), iaitu lebih kurang (5) tahun daripada multiplier 16. Jadi setelah ditolak 1/3 daripada 16, multiplier ialah lebih kurang 11 tahun. Daripada 11 tahun itu, kehilangan sebelum perbicaraan (pretrial loss) ialah 4 tahun dan selepas perbicaraan (post trial loss) ialah 7 tahun.

Pada lazimnya, seseorang yang telah berkahwin dan mempunyai tanggungjawab langsung kepada isterinya, akan mengubah gaya hidupnya dan merancang semula perbelanjaannya sesuai dengan pendapatan dan tanggungjawabnya yang baru. Ini bermakna corak perbelanjaan simati (jika ia hidup) akan berubah. Perbelanjaan untuk sewa tempat tinggal mungkin bertambah. Bantuan kewangan kepada bapanya akan berkurangan atau akhirnya dihentikan. Perbelanjaannya sebanyak RM200 sebulan sebagai seorang bujang mungkin perlu dikurangkan. Selepas berkahwin, simati tidak lagi perlu berbelanja untuk 'courting' atau menyewa bilik berasingan daripada isterinya.

a Adalah sukar untuk membuat penilaian yang objektif mengenai perbelanjaan bulanan seseorang. Apa yang dapat dilakukan ialah membuat anggaran yang dijangkakan menasabah berdasarkan kepada fakta sesuatu kes. Pada hemat saya, anggaran perbelanjaan bulanan suami perayu, jika ia tidak meninggal dunia, adalah dalam lingkungan berikut:

b

	Gaji	RM 629
	Tolak	
i)	sewa	RM 350
c ii)	perbelanjaan diri	RM 100
iii)	bantuan kepada bapa	RM 100
	Baki	RM 79

d (tidak termasuk elaun pengangkutan sebanyak RM180 sebulan)

Si mati mempunyai prospek untuk dinaikkan pangkat dengan gaji RM1,200 sebulan dan dengan itu bonus tahunannya juga mungkin bertambah. Setelah mengambilkira semua faktor-faktor di atas saya berpendapat anggaran gaji bersih bulanan sebanyak RM100 adalah lebih munasabah dan berpatutan *e* berbanding dengan RM250 seperti yang dicadangkan oleh peguam perayu.

Atas asas multiplier 11 tahun dan gaji bersih RM100 sebulan kehilangan tanggungan kewangan ialah: RM100 x 12 bulan x 11 = RM13,200.

f Tempoh kehilangan pra-perbicaraan (pretrial loss) ialah (4) tahun (dari tarikh kematian – keputusan Hakim Mahkamah Sesyen) dan kehilangan selepas perbicaraan (post trial loss) ialah tujuh tahun. Oleh itu kehilangan tanggungan kewangan pra-perbicaraan ialah RM4800 (RM100 x 12 bulan x 4 tahun). Faedah yang diberikan ialah: 4% setahun dari tarikh kematian sehingga tarikh penghakiman oleh Hakim Mahkamah Sesyen. Kehilangan selepas perbicaraan *g* ialah RM8,400 (RM100 x 12 bulan x 7 tahun). Sebagaimana dipersetujui oleh pihak-pihak, faedah atas kadar 8% setahun hendaklah dibayar ke atas keseluruhan amaun gantirugi kehilangan tanggungan kewangan dari tarikh penghakiman hingga penyelesaian penuh.

h

i